

לפני כשש שנים, כשאסיף-אסטרטגיות אך הוקמה, הצהרנו שכוונתנו לעזור לעסקים להפוך ערכים סביבתיים לערך עסקי באמצעות אסטרטגיות מערכתיות משולבות. אולם, הדוגמאות לתיאוריה יפה זאת היו מועטות, ניסיוננו היה דל ובישראל היה קשה להמחיש עד כמה חזון כזה קרוב למימוש. עם הזמן למדנו לספק ללקוחותינו ערכים מוספים במגוון תחומים: חסכון בחומרי גלם ועלויות תפעול, שימור אנרגיה וצמצום סיכונים, סביבת עבודה בריאה ושיח ציבורי אפקטיבי, בידול ומיתוג של החברות המובילות.

החודש התבשרנו על השלמת נדבך חשוב נוסף ביכולתנו לספק ערך מוסף עסקי-סביבתי נוסף – שדרוג חוות הרוח ברכס עסנייה הוכר לרישום במסגרת מנגנון הפיתוח הנקי של האו"ם (CDM). מיזם נוסף המפיק קיטור לתעשייה מפסולת של גזם עירוני צפוי להשלים את הרישום בשבועות הקרובים. שני המיזמים הוכנו לרישום על-ידי חברת אליסיום – סחר והשקעות בפחמן בע"מ, מבית היוצר של אסיף-אסטרטגיות.

המשמעות של רישום כזה מציתה את הדמיון: יזמים בתחומי האנרגיה הנקייה, שימור האנרגיה, השבת פסולת וטיפול בשפכים, עשויים לזכות בתמריץ ממשי תמורת יכולתם לצמצם את הפליטות של גזי חממה. אם בזכות מחירי הנפט, אם בזכות מחיר התלות במדינות אופ"ק ואם בזכות המחיר הסביבתי הגובר – שינויי אקלים והחובה לפעול בנושא זה יהיו משנת 2007 והלאה אתגר למגזר העסקי והזדמנות לאותם יזמים הצועדים בראש המחנה.

חודש טוב!

תוכן הענינים

- 2 עמוד..... סביבה וחברה
- 3 עמוד..... תחבורה ותעופה
- 4 עמוד..... מוצרים, מגמות ותהליכים
- 5 עמוד .. גזי חממה, אנרגיה ושינויי אקלים
- 6 עמוד מחויבות, שקיפות ודיווח
- 7 עמוד..... חקיקה ופסקי דין

ארועים סביבתיים בחודש הקרוב

20/02/07 - הסכם הגישור ברמת חובב כאבן דרך לקיימות

אודיטוריום המכללה האקדמית להנדסה, באר-שבע

אסיף-אסטרטגיות בע"מ עוסקת ביזמות ופיתוח עסקי המטמיעים מחויבות לסביבה וערכים חברתיים. אנו מתמחים בבניית אסטרטגיה ובתהליכים ייחודיים בהם טרם התגבשה תורה סביבתית-עסקית סדורה: בניהול סביבתי, בבניית שקיפות, דיווח ודיאלוג ציבורי, בבדיקת טכנולוגיות והשקעות ובהכוונת מחקר, פיתוח מוצרים ושירותים ובשיווק "ירוק".

בין לקוחותינו נמנים: אגד, נשר תעשיות מלט ישראלים, דן – תחבורה ציבורית, כיל מוצרים תעשייתיים, מעבדות שרון, משרד התשתיות הלאומיות, המשרד לאיכות הסביבה ואחרים.

פרטים נוספים באתר אסיף-אסטרטגיות בע"מ: <http://www.assifstrategies.com/>

עריכה : לימור ספקטורובסקי

סביבה וחברה

חשיפה למים מוכלים עלולה להעלות סיכון לסרטן שלפוחית השתן

שתייה, רחצה או שחייה במים שמכילים כלור עלולים להגביר את הסיכון לחלות בסרטן שלפוחית השתן. ממצאי המחקר שנערך במכון למחקר רפואי בברצלונה מראים בפעם הראשונה כי הסיכון לפגיעה מכימיקלים אלו יכול להגרם גם מנשימה ומספיגה דרך העור, מעבר לכניסה למערכת העיכול. כימיקלים המשמשים לחיטוי המים, בדרך כלל כלור, מייצרים תוצרי לוואי אשר נקשרו לעלייה בסיכון לחלות בסרטן. תוצרי הלוואי הנפוצים ביותר של הכלרה נקראים טריהלומתאנים (THM), והם יכולים להספג בגוף דרך העור או בנשימה. משתתפי המחקר ששתו מים מוכלים היו בסיכון גבוה ב-35% לסרטן שלפוחית השתן מאשר אלו שלא שתו, ושימוש בבריכות שחייה העלה את הסיכון לאותו סרטן ב-57%.

<http://www.planetark.com/dailynewsstory.cfm/newsid/39943/story.htm>

חרדים לסביבה

בינואר נערך בבני ברק כנס אשר נועד להגביר את מודעות הציבור החרדי לנושאים סביבתיים. את הכנס ארגן הרב יהודה גנוט, מנכ"ל הארגון "חרדים לסביבה".

נושא הסביבה תופס מקום חשוב במסורת היהודית, בתורה, בגמרא וגם בדברי חז"ל אבל למרות הוותק של נושא הסביבה והופעתו בכתבי הקודש, ציינו רוב באי הכנס את העובדה שהמודעות לתחום במגזר החרדי צמחה משמעותית בשנים האחרונות בלבד. זאת, בעיקר לנוכח הצפיפות הגוברת בערים הגדולות והוותיקות, ירושלים ובני-ברק, ולאור ההתפתחויות הטכנולוגיות כמו תקשורת סלולרית, שמשפיעות על בריאות הציבור ועל איכות החיים של הקהילה. הכנס עסק בנושא החינוך הסביבתי, בתחומי התכנון הסביבתי והתחבורה הירוקה. בכנס השתתף גם ד"ר נועם גרסל שהדגיש את הפוטנציאל של פיתוח תחבורה בת-קיימא.

הארגון "חרדים לסביבה" הוקם לפני כשבע שנים לטובת מאבק של תושבי שכונה בפתח-תקווה בתחנת אוטובוסים שהוקמה באיזור מגוריהם ומאז צבר תאוצה ופעילים והחל לטפל בנושאים נוספים.

<http://www.nrg.co.il/online/35/ART1/528/454.html>

בניינים חולים – עובדים חולים

ד"ר אשר פרדו, מומחה לגהות תעסוקתית מהמוסד לבטיחות מספר כי ב-30% מבנייני המשרדים החדשים בישראל מתלוננים העובדים על סימפטומים שונים, החל בתחושת מחנק או "חוסר באוויר", דרך כאבי ראש, עייפות, גירויים בעיניים, באף, בגרון ובעור, וכלה בתגובות נשימתיות ועלייה ברגישות לזיהומים.

כאשר תסמינים כאלה מופיעים בעת ובעונה אחת אצל יותר מ-20% מהאנשים באותו מבנה - ונעלמים או חלה בהם הקלה ניכרת כאשר העובדים עוזבים את מקום העבודה או יוצאים לחופשה - הם יכולים להצביע על "תסמונת הבניין הסגור" או "תסמונת הבניין החולה".

הסיבות לכך הן רבות. ראשית, יותר ממחצית מהתלונות קשורות לחוסר באוורור טבעי. מעבר לכך, מערכות המיזוג מסיעות מזהמים כימיים וביולוגיים ממקום למקום בחלל הבניין, תעלות האוורור והמסננים צוברים אבק וחלקיקים שונים, שמהווים מצע להתפתחות קרדיות, פטריות ומזהמים מיקרוביולוגיים, עישון פסיבי מתרחש גם כאשר מקור העשן מרוחק ואפילו הרהיטים והשטיחים משחררים חומרים שעלולים להוות בעיה בריאותית לאורך זמן.

<http://www.haaretz.co.il/hasite/pages/ShArtSR.jhtml?itemNo=813059&objNo=59701&returnParam=Y>

שבע שמורות טבע חדשות בישראל

שר הפנים, רוני בר-און, חתם על צווי הכרזה של שמורות טבע וגנים לאומיים בשטח כולל של כ-77,000 דונם, בכל רחבי הארץ, החל מרמת הגולן ועד לצפון הנגב.

שמורת הטבע הגדולה ביותר נמצאת במכתש הגדול ושטחה הכולל מגיע לכ-38 אלף דונם, בקרקעית המכתש הגדול, סמוך לירוחם. באזור אתרים ייחודיים מבחינה גיאולוגית, והכרזתו תאפשר את שימור המכתש הגדול כיחידה אקולוגית וגיאולוגית אחת. השמורה תתווסף לשטח שמורת הטבע המוכרזת מכתשים עין ייב ולשמורת הטבע מצלעות המכתש הגדול, הנמצאת בהליכי הכרזה.

אחריה בגודל נמצא הגן לאומי "גן הפסלים", בשטח כולל של כ-25,000 דונם בבקעת צין, דרום-מזרח למדרשת שדה בוקר. במקום השלישי - שמורת טבע גבעות גד הכוללת שטח של כ-12,000 דונם בשפלת יהודה, ממערב למושב אמציה.

<http://www.nfc.co.il/Archive/001-D-120773-00.html?tag=23-03-29>

ישראל - אזור ניסוי עולמי של רכב חשמלי?

השר שמעון פרס פועל להפיכת ישראל לאזור ניסוי עולמי (פיילוט) לכלי רכב חשמליים. כלי רכב אלה אמורים להפחית את השימוש בדלק ולשפר את איכות הסביבה. מנגד עשויות להיות לכך השפעות מרחיקות לכת על חברות הדלק הישראליות. "אנחנו רק בשלבים ראשונים של בדיקה, ועדיין מוקדם לדבר על תוצאות", אמר פרס. את המהלך מוביל פרס עם יזם ההיי-טק הישראלי שי אגסי מסאפ, שהעלה את הרעיון. במהלך ינואר נועד פרס בדאבוס, בשולי כינוס הפורום הכלכלי העולמי, עם נשיא ומנכ"ל חברת רכב אירופית גדולה ועם סגן יו"ר יצרנית רכב גדולה מהמזרח הרחוק כדי לקדם את עניינם בשימוש בישראל כמדינת ניסוי לרכב החדש. פרס ציין כי החברה האירופית גילתה עניין רב בהצעתו, ואילו החברה מהמזרח הרחוק גילתה התעניינות מוגבלת בהצעה. באותו עניין נועדו פרס ואגסי גם עם השר הבריטי לאיכות הסביבה, דייוויד מילבן.

<http://www.nfc.co.il/Archive/001-D-121590-00.html?tag=10-51-51>

בייג'ין: "סיפור האהבה" עם כלי הרכב חונק את העיר

מספר שיא של כלי רכב חדשים נרשם בבייג'ין ב-18 הימים הראשונים של 2007 – יותר מ-22,000 כלי רכב חדשים מכל הסוגים יתווספו לכלי הרכב הגודשים את כבישי בייג'ין, אשר מתמודדת כבר כעת עם עומסי תנועה חמורים. בכל יום מונפקים בעיר המונה 15 מיליון תושבים 2,400 רשיונות נהיגה חדשים ומארגני אולימפיאדת 2008 מתקשים להתמודד עם בעיית גודש התנועה בעיר, על אף העובדה שהממשלה הסינית הקצתה 40 מיליארד דולר להרחבת הרכבת התחתית ולבניית כבישים חדשים בעיר. בכדי לנסות לפתור את בעיית העומס בכבישים מעודדת הממשלה את הציבור לעבור לשימוש בתחבורה ציבורית, ואם תוכניותיה השאפתניות יצליחו, עד 2020 בייג'ין עתידה להיות העיר בעלת רשת הרכבות התחתיות הארוכה בעולם.

<http://www.planetark.com/dailynewsstory.cfm?newsid=39954&newsdate=23-Jan-2007>

דו"ח בטכניון: התועלת הכלכלית של חוצה ישראל נמוכה בעשרות מיליארדי שקלים מההערכות המוקדמות

אילו הבדיקה של סלילת כביש חוצה ישראל שבוצעה ב-1994 היתה מתבצעת כיום, על פי הנוהל הממשלתי המעודכן, ספק אם היתה מתקבלת החלטה להקימו, כך עולה מדו"ח שהוכן באחרונה במוסד שמואל נאמן בטכניון. ב-1994 ערכה חברת כביש חוצה ישראל בדיקה כלכלית של כדאיות הפרויקט. בדיקה זו, מציינים בטכניון, הראתה שהתרומה של סלילת הכביש למשק היא מעל 100 מיליארד שקל. ואולם, קובעים בטכניון, ספק אם היו מגיעים לתוצאה זו אילו היו בודקים את הכביש לפי נורמות המקובלות כיום בעולם. דו"ח הטכניון מתייחס לנתונים ולתחזיות שהיו ידועים ב-94', בעת שחברת כביש חוצה ישראל בדקה את כדאיות הסלילה של הכביש.

הבדיקה של חוצה ישראל היתה רחבה ומקיפה, אך התבססה על פרמטרים לחישוב שקבעו מזמני הבדיקה, ולא נשענו על נוהל אחיד לבחינת פרויקטים, שכן עדיין לא היה נוהל כזה. ואולם, דו"ח הטכניון טוען לשורה של כשלים בבדיקת ההיתכנות. אילו היו מתקנים את הכשלים הללו, המספרים היו צונחים בעשרות אחוזים ומגיעים ל-40% מאלו שהתקבלו בשעתו. העבודה שהכינה תמר קינן במסגרת דו"ח סדרי עדיפות לאומית, מעלה שאלות נוקבות לגבי הבדיקות שנערכו בשעתו, לפני שהוחלט על הקמת הכביש.

http://www.themarket.com/tmc/article.jhtml?log=tag&ElementId=skd20070105_569332

ערים באיטליה: אין כניסה לדו-גלגליים ישנים

למהלך הזה התכוננו באיטליה חודשים ארוכים: תקנות איסור שימוש בכלי רכב דו-גלגליים מזהמים בערים גדולות, נכנסו לתוקפן. המשמעות היא כי ברומא, פירנצה, בולוניה, טורינו ומילאנו - כל אחת לפי לוח זמנים עצמאי שקבעה - לא ניתן יהיה לרכוב על קטנועים או אופנועים שאינם עומדים בתקנות זיהום מחמירות. בגדולה שבהן, רומא, אסור לרכוב החל מינואר על כלי דו-פעמיים שיוצרו לפני 1999. לקטנועים ואופנועים ארבע-פעמיים שאינם עומדים בתקנות המתאימות, ניתנה "ארכה" של שלוש שנים. כצפוי, רוכבים ובעלי כלי ישנים הפעילו לחץ כבד במטרה למנוע את השינויים בשנה האחרונה. הפגנות רבות, לחץ הסברתי וגם פעילות פרלמנטרית - כולם נוסו אך לא צלחו, והתקנות נכנסו לתוקפן.

<http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3347364,00.html>

מוצרים, מגמות ותהליכים

צרכנים עם מצפון

לפי תחזיות בכירי מגזר הפרסום בנוגע לעתיד התעשייה ב-2007 הציבור האמריקאי דיבר לא מעט על "משמעויות", אך בשנה הקרובה הוא עשוי גם להתחיל לפעול על פיהן. הצרכנים רוצים לדעת מהיכן מגיעים מוצריהם, כיצד הם מיוצרים ומהם העקרונות שלפיהם עובדת החברה. "הצרכנים שואלים 'מה מייצגות החברות הללו? כיצד זה תואם את עקרונותי' וכיצד אני יכול ללמוד מהמותגים?", אומר אנדרו בנט, אסטרטג בכיר ביוור RSCG וורלדוויד, חטיבה של האוואס. בכירים בשוק הפרסום טוענים שהצרכנים רוצים ללמוד על המקור של כל המוצרים שבעגלת הסופר, ומוסיפים שמוצרי המזון זוכים לעניין הרב ביותר. בנט טוען שהטרנד הבא במסעדות עשוי להיות "חקלאים נחשבים" במקום "שפים נחשבים". העניין שמגלים הצרכנים במוצרים ידידותיים לסביבה צפוי לגדול, ובמקביל "יגדל העניין בסיפור האישי של כל מוצר - גם אם הוא מגיע מן הקצה השני של העולם", טוענת מריאן סלזמן, סמנכ"לית שיווק ב-JWT, השייכת ל-WPP גרופ. "לכל מוצר חייב להיות מצפון חברתי, והחברות השונות יערכו לפי איכותן ומצפונן", היא מוסיפה.

<http://www.haaretz.co.il/hasite/pages/ShArtPE.jhtml?itemNo=817606&contrassID=2&subContrassID=6&sbSubContrassID=10>

"מדיניות סביבתית והתקדמות כלכלית הם בלתי נפרדים"

למגזר הסביבתי יש הפוטנציאל ליצור את ה"ביל גייטס" הבא, כך לדברי השר הבריטי לתעשייה ולמסחר, אליסטייר דרלינג. דרלינג דיבר בפורום של יזמים והמשיך לקדם את מדיניות ממשלת בריטניה שקושרת בין איכות סביבה והתקדמות כלכלית. הוא אמר כי שינויי האקלים מייצגים את אחד האתגרים הגדולים ביותר הניצבים בפני הקהילה העסקית, ובפני החברה ככלל, ופתרון הבעיות הכרוכות בשינויי האקלים יכול לספק אפשרויות כלכליות עצומות. הוא הוסיף כי כיום נוטים לחשוב על אנרגיה, מים ופסולת כתחומים המרכזיים של התעשייה הסביבתית, אך בהמשך כל תעשייה תצטרך להפוך לתעשייה סביבתית. "עלינו לעזור ליזמים צעירים לעשות קריירה מהצלת העולם. ביל גייטס ניצל את האפשרויות של העידן הדיגיטלי טוב יותר מכל אחד אחר. ביל גייטס הבא יהיה היזם אשר יגדיר את התעשיות הירוקות החדשות", אמר השר.

http://www.edie.net/news/news_story.asp?id=12470&channel=0

קומפוסטר לכל תושב

התחממות כדור הארץ, הרי האשפה המאמרים והדאגה לדורות הבאים, כל אלו הביאו את מועצת זכרון-יעקב להרתם למאבק למען איכות הסביבה. כל תושב במושב יוכל לרכוש קומפוסטר במחיר מופחת, ולמחזר זבל אורגני בחצר ביתו. האחראית על תחום איכות הסביבה במועצת זכרון יעקב, טליה מבור, אמרה כי כבר התקבלו פניות רבות מאזרחים מתעניינים. "הקומפוסטר הוא מיכל אליו מכניסים פסולת שעוברת תסיסה, לעיתים בעזרת תולעים אדומות שמזרזות את התהליך. אז נוצר זבל אורגני שמשביח את הקרקע. הורדנו את עלות הקומפוסטר ל-150 שקלים וגם נערוך הרצאה בפני הציבור איך לעשות בו שימוש". יש לציין שמספר גדל והולך של מועצות מקומיות ואזוריות מציעות גם הן לתושביהן קומפוסטרים בעלות מופחתת.

<http://www.nrg.co.il/online/35/ART1/534/707.html>

האופנה החדשה בברזיל: בדים אקולוגיים

בשביל צעירים ברזילאים אשר דואגים להתלבש לפי האופנה האחרונה, הסכנות הטמונות בזיהום נהרות וימים בביליוני בקבוקי פלסטיק ובטונות של חומרי הדברה עשויים להראות כמו דאגה רחוקה. אך טכנולוגיות המאפשרות יצירת בגדים מסיבי פוליאסטר שמקורם בבקבוקים ממוחזרים וכותנה אורגנית אשר גדלה ללא טיפול בחומרי הדברה, עשויות להוכיח כי להיות בעל מודעות סביבתית ולהישאר מעודכן אופנתית הולכים יד ביד. במהלך שבוע האופנה שנערך בינואר בסאו-פאולו, אירוע האופנה הגדול ביותר באמריקה הלטינית, קבוצה של מעצבים מקומיים הציגו מבחר שמלות ערב נוצצות אשר הוכנו מחומרים ממוחזרים, הידועים כ-e-fabrics. אחת ממארגנות האירוע אמרה כי מעתה והלאה יצטרכו בתעשייה להתייחס לסביבה כשיקול. הצרכן כיום הוא צרכן מודע אשר בודק את טיב מוצריו באמצעות האינטרנט ואינו מעוניין במוצרים שיוצרו באופן לא ראוי ולא אקולוגי.

<http://www.enn.com/today.html?id=12126>

גזי חממה, אנרגיה ושינויי אקלים

במקום נפט מהמזה"ת, דלק על בסיס תירס

המערב התיכון של ארה"ב, אחד האזורים החקלאיים הפוריים ביותר בעולם, עובר בשנים האחרונות שינוי שעתיד להטביע חותם על הכלכלה העולמית. גידולי הסויה, שבמשך עשרות שנים היו מזוהים עם האזור, נעלמים מהנוף, ובמקומם מצמיחים החקלאים גידול אחד: תירס. התנובה מוזרמת לבתי הזיקוק, כדי לספק את הביקוש הגובר לדלק הביולוגי אתנול, ולהתמודד עם עליית מחירי הנפט.

בין 2001 ל-2005, הוכפל ייצור האתנול בארה"ב. גם באזורים אחרים בעולם, הופך התירס לגידול אטרקטיבי יותר מבעבר. הכלכלן הראשי של משרד החקלאות האמריקאי כינה זאת "התמורה המדהימה ביותר בשוקי החקלאות היום".

<http://www.haaretz.co.il/hasite/spages/818964.html?more=1>

אקסון מואשמת בניסיון להטעות את הציבור

"איחוד המדענים המודאגים" פרסם דוח אשר מאשים את חברת אקסון מוביל, יצרנית הנפט הגדולה בעולם, בהוצאת מיליוני דולרים לצורך הטעיית הציבור באשר לחומרת ההתחממות הגלובלית.

הדוח קובע כי רבות מהשיטות, ואפילו חלק מהארגונים ששימשו את אקסון להטעיית הציבור, שימשו לפני כן את קמפיין ההטעייה בן 40 השנה של חברות הטבק. אקסון עזרה להקים ב-1998 צוות משימה בנושא האקלים העולמי, ובצוות זה היה שותף אדם אשר בתפקיד קודם הוביל ארגון שהוקם על ידי חברת הטבק פיליפ מוריס ב-1993. מטרת אותו ארגון הייתה ליצור אי ודאות באשר לסיכונים הבריאותיים הנובעים מעישון פסיבי.

רבות מההאשמות שהועלו בדוח כלפי אקסון כבר הועלו לפני כן על ידי מדענים ופעילי סביבה, אך הדוח מתאר באופן מלא יותר את הקשרים בין כסף שנתרם על ידי אקסון לבין החוקרים בקבוצות אשר מעלות ספקות באשר לתרומת הפעילות האנושית לשינויי האקלים.

באקסון הגיבו לדוח בכך שרבות מהמסקנות בדוח אינן מדויקות ותמיכת החברה נפרשה לטווח רחב למדי של ארגונים.

<http://www.nytimes.com/2007/01/04/business/04exxon.html?ex=1325566800&en=fba2fa50531482e7&ei=5088&partner=rssnyt&emc=rss>

המומחים פסקו: אנחנו הורסים את כדור הארץ

פורום של מדענים בכירים המכונה הפאנל הבין-ממשלתי לשינויי אקלים (IPCC) שיגר אזהרה חריפה למדינות העולם לפיה האנושות היא האחראית להתחממות כדור הארץ. דו"ח הפאנל, שהוצג בפריז, מזהיר שאם לא יעשה דבר לצמצום התופעה, האנושות צפויה לעלייה חדה במפלס הים, לעליית הטמפרטורה העולמית הממוצעת ולגל של בצורות ושטפונות.

חברי המועצה הסכימו כי "סביר מאוד" שפעילותם של בני האדם היא הסיבה העיקרית להתחממות כדור הארץ ב-50 השנים האחרונות. יצוין כי בשפת המומחים הקביעה "סביר מאוד" למעשה מתארת סבירות של 90 אחוזים. מדובר בהצהרה חריפה ביותר של הארגון מאז הקמתו ב-1988. מסקנות הפאנל אמורות לחזק ולהדגיש ממצאים של מחקרים קודמים וקיימים, ביניהם מסקנות דו"ח שהגיש הפאנל ב-2001, וקבע כי תופעת התחממות כדור הארץ דורשת טיפול מיידי. באו"ם מקווים כי מעמדו של הפאנל, המוכר כגורם המוסמך ביותר לנושאי אקלים, יפעיל לחץ על ממשלות וחברות מסחריות ברחבי העולם לפעול לצמצום ההשלכות ההרסניות של העלייה בריכוז גזי החממה.

נציגי המדינות שהגיעו לכינוס בפריז העריכו כי אם לא יתעשת העולם ויפעל לעצירת התחממות כדור הארץ, הטמפרטורה הממוצעת תעלה ב-3 מעלות צלזיוס עד שנת 2100. מדובר בשינוי האקלים המשמעותי ביותר מזה אלפי שנים. הדו"ח גם מספק תחזית עגומה עבור הקטבים - הצפוני והדרומי, ומתריע כי ייתכן שהקרונות ימסו כולם בתוך פחות מ-100 שנה.

<http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3359967,00.html>

קוויבק: החלה הקמת מתקן אנרגיה ממים בשווי 4 מיליארד דולר

בקוויבק החלה בניית מתקן הידרו-אלקטרי בשווי 4.2 מיליארד דולר אמריקאי. הפרוייקט יוסיף 883 מגאווט של יכולת ייצור לרשת החשמל המקומית, כמות חשמל אשר תספיק ל-425,000 צרכנים פרטיים. הבנייה תושלם עד 2010.

יידרשו כ-4,000 עובדים לבניית המתקן שלדברי גורמים רשמיים יספק ביטחון אנרגטי לקוויבק ויהיה כלי מפתח בפיתוח הכלכלי.

הפיתוח דורש בין השאר הסתת חלק מנהר רופרט והקמת 4 סכרים, 72 סוללות ותעלה באורך 2.9 ק"מ להעברת המים בין אגנים. הפרוייקט נתקל בהתנגדות ארגוני סביבה וקהילות אבוריג'ינים מקומיות רבות.

<http://www.enn.com/today.html?id=12017>

מחויבות, שקיפות ודיווח

מנכ"לים של חברות גדולות קראו לבוש להגביל את פליטת הגזים הרעילים בארה"ב

מנכ"לים מחברות גדולות קראו לנשיא ארה"ב בוש להטיל מגבלות על פליטת הגזים הרעילים של מפעלים במדינה, ולסייע למאבק בהתחממות כדור הארץ. המנכ"לים הודיעו על הקמתו של ארגון "השותפות להקמת חוק אמריקאי להגנת האקלים" (USCAP).

"אנו יכולים וחייבים לפעול כדי להציג גישה מתואמת, אקולוגית וכלכלית להגן על תנאי האקלים בכדור הארץ", אמרו המנכ"לים במכתבם לנשיא בוש. בין החתומים על המכתב נמצאים המנכ"לים של אלקואה, בריטיש פטרוליום, דופונט, קאטרפילר, ג'נרל אלקטריק ובנק ההשקעות ליהמן בראדרס.

http://www.themarket.com/tmc/article.jhtml?log=tag&ElementId=ht20070123_07

רשת המזון טסקו תשקיע כמיליארד דולרים במחויבות לסביבה

רשת הסופרמרקטים הבריטית "טסקו" תתקין על גג מרכז שלה בלוס-אנג'לס את מה שלדבריה יהיה מתקן הפאנלים הסולריים הגדול בעולם.

חברת "Solar Integrated" זכתה בחוזה בסכום של 13 מיליון דולר להתקנת הפאנלים הסולריים על גג מרכז ההפצה של טסקו ארה"ב בקליפורניה. המערכת הסולרית השלמה תספק חמישית מכלל צריכת החשמל של המבנה ותחסוך 1,200 טונות של פליטות פחמן דו-חמצני בכל שנה.

טסקו התחייבה בהודעתה להפיץ מסר סביבתי למיליוני לקוחותיה ולהוות דוגמה באמצעות הקצאת כמיליארד דולרים להוזלת מחירי מוצרים יעילים אנרגטית ולהפחתת הזיהום הנגרם מפעילותה.

http://today.reuters.com/news/articlenews.aspx?type=scienceNews&storyid=2007-01-19T083012Z_01_L19820876_RTRUKOC_0_US-TESCO-SOLAR.xml

למה החברות המשפיעות ביותר על הסביבה לא מספרות את כל האמת?

עמותת אדם טבע ודין פרסמה החודש את דוח העוני 2006. בדוח זה מוקדש חלק אחד לנושא הדיווח הסביבתי, וממנו אפשר ללמוד כי מרבית החברות מתוך 25 החברות המשפיעות ביותר מבחינה סביבתית בישראל מדווחות דיווחי חסר על פוטנציאל הנזק הסביבתי שלהן ועל האמצעים שהן נוקטות כדי לצמצמו.

עורכי הדוח, הכלכלן הסביבתי אורן עזריה, עו"ד תמר גנות ורועי מגידו, קובעים כי "מעט מדי מדווח בנושאי סביבה, וגם המדווח לוקה לרוב בעמימות ובחוסר בהירות באשר למשמעותם ולהשלכותיהם הפיננסיות של דיווחים אלה. למרות שהסיכונים הסביבתיים מהווים מרכיב לא מבוטל בהשלכות פעילות החברה על רווחיה, אין המשקיע הסביר מקבל מספיק כלים לבחינת השקעתו. יתרה מכך, אין מנגנונים שיבטיחו כי המידע המסופק אינו מהווה 'Green Wash', כלומר שמדובר בגילוי מידע מלא ואמיתי ולא באקט תדמיתי מטעה".

חמש החברות המובילות במדד והשקופות ביותר על פי אדם טבע ודין הן אל על, מפעלים פטרוכימיים, אורמת, סנו וחברת החשמל. חמש החברות הפחות שקופות הן פלסאון, גולן מוצרי פלסטיק, פרוטרם תעשיות, המ-לט ותדיראן קשר. ואולם במקרים רבים, נראה כי חברות הנמצאות בראש הדירוג שקופות יותר מאחר שהנזקים שהן גורמות לסביבה נחשפו כבר - וחלקם אף הגיעו לבתי המשפט.

דיווח סביבתי של חברות נהפך לנורמה מקובלת בארה"ב ואירופה, והוא חלק מהאחריות החברתית שהחברות מיישמות במטרה למשוך אליהן משקיעים. שיטות שונות ננקטות על מנת להבטיח דיווח מלא ואפקטיווי, אך לכולן משותפת נקודת המוצא המכירה בחשיבות של קביעת סטנדרטים ברורים לדיווח. כך למשל, באיחוד האירופי נהוגה תוכנית EMAS.

בישראל דנה ועדה בראשותו של פרופ' אמיר ברנע בחובת הגילוי לפי חוק ניירות ערך. הוועדה פירסמה בשנת 2001 המלצות שמטרתן להפוך את חובות הדיווח לברורות ומותאמות יותר לחובות הדיווח האמריקאיות. ב-2004 נקבעה תקנה 28 לתקנות ניירות ערך על פי המלצות ועדת ברנע, ואולם נוסח התקנה הוא עמום. לדעת אדם טבע ודין, עמימות זו מותירה מרחב פרשנות גדול מדי לחברות.

<http://news.walla.co.il/?w=5/1049929>

רשות ני"ע: בקרוב נפרסם הנחיה מרחיבה לדיווח סיכוני סביבה

<http://www.haaretz.co.il/hasite/pages/ShArtPE.jhtml?itemNo=819740&contrassID=2&subContrassID=17&sbSubContrassID=0>

חִקִּיקָה וּפְסָקֵי דִין

החל מיולי 2007:

משלמים על הטמנת פסולת

העברת פסולת לאתרי פסולת תהיה כרוכה בתשלום היטל הטמנה - כך נקבע בתיקון לחוק הניקיון, שאושר בכנסת בינואר בקריאה שלישית. לחוק החדש חשיבות רבה בהתמודדות עם שתי הבעיות הקשות המאפיינות את הטיפול בפסולת בישראל - שיעור נמוך של מיחזור, והתמעטות העתודות של שטחים שנתרו להטמנת פסולת. שיעור המיחזור הנמוך נובע, בין השאר, מכך שלרשויות לא כדאי לעודד מיחזור כל עוד הן יכולות להטמין פסולת במחיר זול. לפי התיקון, מחודש יולי הקרוב ייגבה מהרשויות המקומיות היטל הטמנה לפי סוגי פסולת שונים, ושיעורו יעלה בהדרגה בשנים הבאות. ההיטל על פסולת מעורבת, הטיפוסית לעיר, יהיה השנה 10 שקלים לטונה, ויועלה עד ל-50 שקלים לטונה ב-2011. היטלים בשיעורים משתנים יוטלו גם על פסולת בנייה ועל בוצה של שפכים. במשרד להגנת הסביבה מתכננים להעביר את הכסף שיגבה באמצעות השימוש בהיטל לקרן לשמירת ניקיון ולהחזירו לרשויות המקומיות לצורך הקמת תשתיות למחזור פסולת.

<http://news.walla.co.il/?w=/1042067>

מומחי בריאות קוראים לאיחוד האירופי לאסור לחלוטין את השימוש בכספית

מומחי בריאות וסביבה מפרסמים דוח בו הם קוראים לאיחוד האירופי לדחוף לאיסור כלל עולמי לשימוש בכספית, ומזהירים כי הכימיקל הרעיל הזה ממשיך להוות סכנה בריאותית חמורה ביותר. בדוח נכתב כי הכימיקל ממשיך לשמש בכל דבר החל מסתימות דנטליות ועד לציוד רפואי כמו מדי-חום.

"גם אם נפסיק היום לחלוטין כל ייצור ופליטות של כספית, אספקת המזון העולמית שלנו עדיין תהיה מזוהמת למשך שנים רבות קדימה" נאמר בהצגת הדוח לפרלמנט האירופי.

הועדה המנהלת של האיחוד האירופי קראה לאיסור ייצוא של כספית החל מ-2011 והפרלמנט האירופי תומך בהוצאה הדרגתית של כספית ממכשירי מדידה, אך ממשלת האיחוד טרם נתנה את אישורה.

הועדה האירופית אמרה שתנסה לקדם הסכם כלל-עולמי להפחתת חשיפה לכספית.

<http://www.enn.com/today.html?id=12006>

ובקליפורניה: חוק חדש אוסר על שימוש

בכימיקלים של ניקוי יבש

<http://www.foxnews.com/story/0,2933,246943,00.html>

חוק מיחזור הצמיגים אושר בכנסת

מליאת הכנסת אישרה ב-23 בינואר את החוק למיחזור צמיגים. מטרתו של חוק זה להסדיר סילוק ומיחזור של צמיגים משומשים באופן שימנע את המפגעים הסביבתיים הכרוכים בהשלכה לא מוסדרת שלהם ולחיסכון בחומרי גלם.

מידי שנה יוצאים משימוש בישראל כ-3 מיליון צמיגים והופכים לפסולת. צמיגים משומשים מושלכים בניגוד לחוק ומזהמים את השטחים הפתוחים ומקורות המים. על פי הצעת החוק שאושרה כאמור בקריאה שנייה ושלישית, נקבע כי יצרני ויבואני הצמיגים יהיו אחראים לאסוף את הצמיגים לאחר גמר השימוש בהם ולהעבירם למיחזור. אחריות זאת באה לידי ביטוי ביעדי סילוק ומחזור של צמיגים משומשים. לאחר תקופת התארגנות בה יותר גם סילוק צמיגים לאתרי פסולת, יחויבו יצרני ויבואני הצמיגים למחזר את כל הצמיגים שאספו (במהלך הדרגתי של 7 שנים).

בנוסף לאחריות על יבואני ויצרני הצמיגים, מטיל החוק אחריות על בעלי עסקים לממכר ותיקון צמיגים לאחסן צמיגים, בצורה שתמנע הצטברות מים ומפגעים סביבתיים. החוק גם מחייב אותם לפנות את הצמיגים באופן סדיר אל יבואני ויצרני הצמיגים כך שלא ייווצרו מאגרי צמיגים גדולים.

במדינות רבות בעולם קיימת תעשיית מיחזור צמיגים. תוצרי המיחזור המקובלים הם ייצור אבקת גומי לתעשיית הגומי, ייצור מרצפות גומי לגמי משחקים, שימוש בצמיגים כתחליפי דלק ואף הוספת צמיגים גרוסים לאספלט לסלילת כבישים שקטים. מיחזור הצמיגים עדיף על פני הטמנתם הן מבחינת החיסכון בגומי טבעי כחומר גלם והן מבחינת החיסכון בנפח המשמש להטמנה באתרי פסולת שנמצא במחסור בישראל.

<http://www.sviva.gov.il/bin/en.jsp?enPage=BlankPage&enDisplay=view&enDispWhat=Object&enDispWho=News^13362&enZone=news>

צו חדש: תצמצם כמות הגופרית בבנזין 98 אוקטן

ועדת הכלכלה של הכנסת אישרה תיקון לצו הפעלת רכב ועל פיו כמות הגופרית בבנזין 98 אוקטן תהיה 10 מיליגרם לקילוגרם, במקום 50 מיליגרם לקילוגרם.

הצו עתיד להיכנס לתוקף בתוך חודשיים מיום פרסומו, והוא מצטרף לשורה של תיקוני חקיקה נוספים שמטרתם שיפור איכות הסביבה, כגון: תקן 1134 בגפ"מ לתעשייה, ביטול שימוש בדלק 96 אוקטן והפחתת חלקיקי גופרית בגפ"מ לרכב.

<http://www.nfc.co.il/Archive/001-D-120819-00.html?tag=16-39-13&au=True>